

Vestfold Interkommunale KontrollutvalgsSekretariat

Kontrollutvalget i Tjøme kommune MØTEINNKALLING – åpne møter

Møtested: Kommunehuset Tjøme, kommunestyresalen

Møtetid: 14. oktober 2015, kl. 09.00

Evt. forfall meldes til VIKS.

Varamedlemmer møter kun etter nærmere innkalling.

Saksliste:

- 14/15** **Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgsmøtet 20. mai 2015**
Vedlegg: protokollen fra 20.05.15
- 15/15** **Budsjett 2016, Tilsyn og kontroll i Tjøme kommune**
Vedlegg: forslag til budsjett, VIKS
- 16/15** **Orientering om forvaltningsrevisjonsrapport**
"Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og
saksbehandling innen helse og velferdstjenestene"
Revisor informerer
- 17/15** **Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten "Hjemmetjenester"**
Rådmannen orienterer
- 18/15** **Revisor orienterer om status i revisjonsarbeidet**
Revisor informerer
- 19/15** **Referatsaker:**
- Finansreglementet
 - Protokoll fra VIKS-styremøte 03.09.15
- 20/15** **Eventuelt**

Revetal, 1. oktober 2015

for leder av kontrollutvalget i Tjøme kommune, Anne Marie Indseth

Heidi W. Jacobsen
Rådgiver

Innkalling sendt:

Medlemmer
Varamedlemmer
Ordfører
Rådmann
KPMG

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget

14.10.15

SAK NR. 14/15 Godkjenning av protokoll

Godkjenning av protokoll fra møte 20.05.15.

Vedlegg: protokoll fra møte i kontrollutvalget 20.05.15.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møtet 20.05.15 godkjennes.

Vedtak:

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

MØTEPROTOKOLL

Dato: 20. mai 2015

Møtested: Kommunehuset Tjøme, kommunestyresalen

DISSE MØTTE:

Anne Marie Indseth, leder
Dag Erichsrud, nestleder
Einar Hagelund, medlem

DISSE MØTTE IKKE:

DESSUTEN MØTTE:

Tjøme kommune, økonomisjef
KPMG, statsautorisert revisor
KPMG, forvaltningsrevisor

Deloitte, senior manager
VIKS, rådgiver

Laila Rognaldsen
Siv Karlsen Moa
Ole Willy Fundingsrud
på telefon i sak 9/15, 10/15 og 11/15
Bente Tøftum
Heidi Wulff Jacobsen

Møteleder: Anne Marie Indseth
Møteleder ønsket velkommen.

Innkallingen og sakslisten ble godkjent og møtet ble satt kl. 09.00.
Alle saker ble behandlet for åpne dører.

SAKSNR.

07/15 Godkjenning av protokoll fra KU-møte 18. februar 2015

Vedtak:

Protokollen fra 18.02.15 godkjennes.

08/15 Årsregnskapet 2014 – Årsmelding 2014

Økonomisjef Laila Rognaldsen gjennomgikk hovedpunktene i regnskapet. Rådmannens innstilling var sendt ut til medlemmene på e-post 19.05.15. Senior manager fra Deloitte gjennomgikk oppsummeringsrapporten av 07.05.15. Revisjonsberetningen ble gjennomgått og siste del av revisjonsberetningen ble lest høyt av revisor. Både økonomisjefen og revisor svarte på spørsmål. Kontrollutvalgsleder leste høyt forslag til kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet.

Vedtatt uttalelse:

Kontrollutvalget har i møte 20.05.15 behandlet Tjøme kommunes årsregnskap for 2014.

Kontrollutvalgets uttalelse om Tjøme kommunes årsregnskap inklusiv årsrapport for 2014:

Innledning

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet inklusiv administrasjonssjefens årsrapport og revisjonsberetningen 15. april 2014.

Årets regnskapsresultat 2014 viser kr 241.995.939,- til fordeling drift og et mindreforbruk på kr 4.710.892,-.

Til økonomistyringen - driften

Budsjettdisiplinen er i hovedsak tilfredsstillende, men det er utfordringer ved sykehjemmet, skoler og boligbaserte tjenester.

Netto driftsresultat er 0,14 mill. kr. Det vil si at netto driftsresultat er 0,042% av driftsinntektene. Anbefalt normtall fra Teknisk Beregningsutvalg er satt til 1,75% fra og med 2014.

Finansinntektene er høyere enn budsjettert. Det vil si at avkastningen på verdipapirene har gitt gode finansinntekter også i 2014.

Til avslutningen av investeringsregnskapet

Tjøme kommune har avsluttet investeringsregnskapet i balanse med kr 0,- ved blant annet med vesentlig bruk av lån, fond og merverdiavgiftskompensasjon.

Til balansen

- Gjeldsforhold

Lånegjelden i kommunen har også økt betydelig i 2014. Netto lånegjeld er pr 31.12.14 på 441,8 mill. kr. Lånegjelden pr innbygger er økende. Landsgjennomsnittet for lån pr. innbygger pr. 31.12.14 er kr 40.638,-. I det beregningsgrunnlaget er pensjonsforpliktelsene holdt utenfor, men formidlingslån og lån til VAR-området medtatt. Med sammenlignbare tall med landsgjennomsnittet er lånegjelden pr. innbygger i Tjøme kommune pr. 31.12.13 kr 86.480,- og pr 31.12.14 kr 89.029,-. Det skal nevnes at over halvparten av lån gjelder investeringer på VAR-området. Økt gjeld vil redusere handlefriheten til kommunen. Kontrollutvalget ser fortsatt med bekymring på den økende gjeldsutviklingen.

Minstegrensen for betaling av avdrag er overholdt.

Ubrukte lånemidler er redusert til kr 1.913.000,-.

Likviditet

Det er fortsatt tilfredsstillende likviditetsgrad på 1,2. Det ligger over normtallet som er satt til 1.

Til den interne kontrollen

Revisor har ikke meldt om vesentlige svakheter i den interne kontrollen.

Avslutning

Ut over ovennevnte, har kontrollutvalget ikke ytterligere merknader til Tjøme kommunes årsregnskap for 2014.

09/15

Forslag til prosjektplan til forvaltningsrevisjonsrapport "Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og saksbehandling innen helse og velferdstjenestene"

Forvaltningsrevisor Ole Willy Fundingsrud fra KPMG gjennomgikk prosjektplan. Det ble enighet om at en tillitsvalgt bør intervjues i forbindelse med prosjektet. Det ble også nevnt at problemstillingene bør sees i sammenheng med samhandlingsreformen. Spørsmål ble besvart.

Vedtak:

Det bestilles forvaltningsrapport vedrørende " Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og saksbehandling innen helse og velferdstjenestene " i henhold til fremlagte prosjektplan med problemstillinger. Forvaltningsrevisjonsrapporten utarbeides av KPMG og leveres til sekretariatet med uttalelse fra rådmannen innen 16.11.15 med bruk av inntil 110 timer. Rapporten skal behandles i kontrollutvalget 02.12.2015. Kostnaden dekkes av de midler som er satt av til forvaltningsrevisjon i inngått kontrakt.

10/15

Vurdering av finansreglementet

Statsautorisert revisor Siv Karlsen Moa fra KPMG innledet og økonomisjef Laila Rognaldsen gjennomgikk hovedpunktene i prosessen. Økonomisjefen kommenterte foreslåtte endringer. Sekretariatet sender endret finansreglement og revisors vurdering når det foreligger til kontrollutvalgets medlemmer. Spørsmål ble besvart.

Vedtak:

En vurdering av finansreglementet utført av KPMG leveres til sekretariatet. Kostnaden dekkes av inngått kontrakt. Kontrollutvalget blir orientert om behandlingen av finansreglementet etter at det er fremlagt for kommunestyret.

11/15

Bestille overordnet analyse til "Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019" og "Plan for selskapskontroll 2016 – 2019"

Alternative områder og innspill ble diskutert vedrørende overordnet analyse. Flere nyttige innspill ble gitt fra kontrollutvalgets medlemmer. KPMG vil vurdere antall timer til oppgaven og sende det til sekretariatet. Videre vil KPMG legge frem en skriftlig prosess vedrørende arbeidet med overordnet analysen.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en overordnet analyse for forvaltningsrevisjon for Tjøme kommune for perioden 2016 – 2019 fra KPMG. Revisor forutsettes å innhente innspill/synspunkter både fra nåværende utvalg i møtet 20. mai 2015, og fra nytt kontrollutvalg etter at det er konstituert i møte 2. desember 2015.

Kostnaden dekkes av midler til tilsyn og kontroll som står igjen fra 2015 og resten dekkes i 2016.

2. Sekretariatet utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-19 og forslag til plan for selskapskontroll 2016-19 som del av sin ordinære virksomhet.

12/15

Referatsaker:

- Tilsynskalender 2015 fra Fylkesmannen Vestfold
- Skatteoppkreveren, virksomhetsplan og aktivitetsplan 2015
- Fagkonferanse, kontroll og tilsyn FKT
- Protokoll fra styremøte i VIKS 19.03.15

Referatsakene ble gjennomgått og spørsmål ble besvart.

Vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

13/15

Eventuelt

Ingen saker

Alle vedtak ble fattet enstemmig.

Neste kontrollutvalgsmøte blir den 14. oktober 2015.

Revetal, 21. mai 2015

For leder av kontrollutvalget i Tjøme kommune, Anne Marie Indseth

Heidi Wulff Jacobsen
rådgiver

Sendes til:

Medlemmer

Varamedlemmer

Ordfører

Rådmann

Økonomisjef

Deloitte

KPMG

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget
Bystyret

Møtedato, 14.10.15

SAKSNR. 15/15 BUDSJETT 2016, TILSYN OG KONTROLL I TJØME KOMMUNE, KORRIGERT

Saksopplysninger:

Kontrollutvalgsforskriften § 18. *Budsjettbehandlingen*

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Utgifter til tilsyn og kontroll kan deles på følgende kostnadselementer:

- Regnskapsrevisjon
- Aktiviteter etter plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll aktuelt år
- Sekretariatstjenester til kontrollutvalget
- Møtegodtgjørelser og øvrige utgifter som følge av kontrollutvalgets aktivitet

Tjøme kommune har inngått kontrakt om revisjonstjenester med revisjonsfirmaet KPMG i januar 2015. Avtalen gjelder fra 01.01. 2015 for en toårig periode med mulighet for ett år + ett års opsjon. Avtalen inneholder kostnadsfordelingen på deltakerkommunene Tønsberg, Tjøme og Nøtterøy. Sekretariatet har tatt utgangspunkt i den fordelingsnøkkelene fylkesmannen la frem i 1996 mellom Tønsberg, Tjøme og Nøtterøy. Avtalen/kontrakten reguleres etter indeks for årlig prisstigning.

Tjøme kommunes andel av utgiftene til revisjonstjeneste vil anslagsvis bli kr 224.000,- basert på nåværende kostnader med prisjustering.

I kontrakten med KPMG er det beregnet 110 timer til forvaltningsrevisjon. I forslag til budsjett er det lagt inn ytterligere midler til forvaltningsrevisjon med kr 150.000,- på bakgrunn av at forvaltningsprosjekter har i gjennomsnitt over 250 timer.

Styret i VIKS behandlet driftsbudsjettet for 2016 i møte 3. september 2015.
Fordelingen av utgifter mellom deltakerne i VIKS er regulert i selskapets vedtekter.

Styret i VIKS har et totalbudsjettet 2016 på kr 3.240.000,- med bruk av fond på kr 250.000,- og et grunnbeløp på kr 80.000,- pr kommune. Tjøme kommunes andel er oppført med kr 125.000,- av de totale driftsutgifter.

Forslaget til budsjett for 2016 for tilsyns- og kontrollfunksjonen i Tjøme kommune blir som følger:

		Forsalg 2016	Forslag 2015
Totale revisjonstjenester kr 404.000,- fordelt som følger:			
• Regnskapsrevisjon/ forvaltningsrevisjon	kr	224.000	242.000
• Forvaltningsrevisjon /overordnet analyse	kr	150.000	150.000
• Selskapskontroll, kjøp av andre tjenester	kr	30.000	30.000
Sekretariatstjenester fra VIKS	kr	125.000	122.000
Drift av kontrollutvalget			
Møtegodtgjørelse	kr 20.000		
Andre driftsutgifter	kr 25.000	45.000	37.000
Sum Tilsyn og kontroll	kr	574.000	581.000

Saken oversendes videre for behandling i formannskapet og kommunestyret.

Vedlegg: budsjettoppstilling VIKS 2016

FORSLAG TIL INNSTILLING:

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr 574.000,- i budsjett 2016 til tilsyn og kontroll i Tjøme kommune.

Totale revisjonstjenester kr 404.000,- fordelt som følger:			
• Regnskapsrevisjon/ forvaltningsrevisjon	kr	224.000	
• Forvaltningsrevisjon/overordnet analyse	kr	150.000	
• Selskapskontroll, kjøp av andre tjenester	kr	30.000	
Sekretariatstjenester fra VIKS	kr	125.000	
Drift av kontrollutvalget			
Møtegodtgjørelse	kr 20.000		
Andre driftsutgifter	kr 25.000	45.000	
Sum Tilsyn og kontroll	kr	574.000	

Saken oversendes videre for behandling i formannskapet og kommunestyret.

Kontrollutvalgets vedtak:

STYRET I VIKS

Saksbehandler: Orrvar Dalby

Møtedato: 03.09.2015

SAKSNR. 12/15

Særutskrift

Forslag til budsjett for VIKS 2016

Saksopplysninger.

Driftskostnader.

Forslag til driftsbudsjett for VIKS for 2016 har en total kostnadsramme på kr. 3.240.000.

Dette er en økning på kr.219.000 sammenliknet med vedtatt budsjett for 2015.

Lønn og sosiale utgifter er basert på dagens bemanning med tre stillinger, jfr. styresak 17/08. Disse kostnadene er forutsatt regulert innenfor rammen av tariffavtalen. Pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift er budsjettert med hhv. 14, 4% og 14,1 prosent. Det understrekes at pensjonsutgiftene som vanlig er beheftet med usikkerhet.

De øvrige driftskostnadene er stort sett videreført på dagens nivå og utgjør totalt 540.000 mot 513.000 for inneværende år.

Sekretariatet har inngått en justert leieavtale for kontorlokalene på Revetal med en fast pris for husleie og fellesutgifter. Bakgrunnen for endringen var et ønske fra vår side om å eliminere usikkerheten med etterskuddsvis avregning av fellesutgiftene. I tillegg er renholdet tatt ut av kontrakten. Fra 15.august er renholdet overtatt av Re kommune. Dette betyr at husleieutgiftene går litt ned og at posten for kjøp av tjenester øker. Den økonomiske rammen for husleie og renhold er omtrent som i dag, men vi har eliminert usikkerheten ved avregning av fellesutgifter i ettertid.

Overgangen til nytt elektronisk sak-arkivsystem fra høsten 2015 medfører at posten for service- og driftsavtaler må økes, mens posten for kjøp av tjenester fra kommunene kan reduseres sammenliknet med budsjett 2015. Det vises for øvrig til egen orienteringssak om etablering av dette systemet hvor det er nærmere redegjort for kostnadsbildet. Den valgte løsningen medfører ingen investeringskostnader og den vedtatte bruken av disposisjonsfondet i 2015 blir ikke aktuell

Driftsbudsjettet er foreslått saldert med kr. 250.000 fra disposisjonsfondet.

Driftsinntekter.

Det er forutsatt en driftsinntekt i forbindelse med selskapskontroll på kr. 30.000. Ut fra erfaringene de to siste årene, hefter det usikkerhet med denne posten.

Investeringskostnader.

Det er ikke foreslått investeringskostnader i 2016.

Styreutgifter.

Følgende styreutgifter er innarbeidet i forslaget:

Godtgjørelse leder	: kr. 20.000
Skyss og kostgodtgjørelse	: kr. 10.000
Møtegodtgjørelse medlemmer:	kr. 45.000
Juridisk bistand styret	: kr. 10.000

Styret skal behandle godtgjørelsene i særskilt sak i forkant av budsjettbehandlingen, og evt. endringer må innarbeides i budsjettet.

Status disposisjonsfond:

Disposisjonsfond 1.1.2015 :	kr. 687.161
+Mindreforbruk 2014:	kr. 33.307
-Budsjettert bruk 2015:	kr. 140.000
Saldo 31.12.2015:	kr. 580.468

Med den foreslåtte bruk av fondet i 2016 vil gjenstående beløp være 330.468, før tilførsel av evt overskudd for 2015.

En finner det ikke forsvarlig å bruke større andel av disposisjonsfondet enn det som er foreslått.

Dersom styret ønsker å bruke en mindre andel av disposisjonsfondet, må overføringene fra medlemmene økes tilsvarende.

Fordeling av driftskostnadene på medlemmene.

Overføringene fra medlemmene til dekning av utgiftene skal i henhold til vedtektenes § 5 skje på grunnlag av « et fast grunnbeløp med tillegg av en andel av kostnadene fordelt etter innbyggertall».

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2015 ble grunnbeløpet økt fra kr.70.000 til kr.80.000.

Sekretariatet foreslår ingen endringer i grunnbeløpet for 2016.

Vedlegg: Forslag til driftsbudsjett for VIKS 2016

Forslag til fordeling av kostnader på medlemskommunene

Forslag til vedtak:

1. Styret for VIKS vedtar det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2016 med en total kostnadsramme på kr. 3.240.000.

2. Fordeling av driftskostnadene på medlemskommunene skjer i samsvar med vedlagte forslag.

Vedtak:

1. Styret for VIKS vedtar det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2016 med en total kostnadsramme på kr. 3.240.000.
2. Fordeling av driftskostnadene på medlemskommunene skjer i samsvar med vedlagte forslag.
3. Administrasjonen gjør en vurdering av forslaget om å tegne medlemskap i FKT. Arbeidsutvalget får fullmakt til å avklare saken.

Enstemmig.

Underlag for BUDSJETT 2016 VIKS

	Regnskap 2014	Buds(end) 2015		Budsjett 2016
10100 LØNN I FASTE STILLINGER	1 787 282	1 875 000		1 980 000
10801 GODTGJØRELSE-LEDER/NESTLEDER	20 000	20 000		20 000
10802 GODTGJØRELSE - FOLKEVALGTE	32 000	45 000		45 000
10805 AVGIFTSPL TELEFONGODTGJØRELSE	13 176	13 000		14 000
10900 ARBEIDSGIVERS ANDEL KLP	250 962	283 000		300 000
10902 KOLLEKTIV ULYKKESFORSIKRING	-1 648	-2 000		
10905 GRUPPELIV	-	-		3 000
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	296 951	275 000		338 000
Sum Lønnskostnader	2 398 723	2 509 000		2 700 000
11000 KONTORMATERIELL	8 701	10 000		8 000
11001 AVISER, TIDSKRIFTER, FAGLITTERATUR OSV	5 461	15 000		15 000
11200 ANDRE DRIFTSUTGIFTER	14 042	12 000		12 000
11203 UTGIFTSDEKNING - SOM IKKE ER OPPGAVEP	14 540	10 000		10 000
11205 GAVER OG PÅSKJØNNINGER	2 270	4 000		3 000
11300 PORTO	25 093	20 000		8 000
11301 TELEFON- OG KOMMUNIKASJON	18 513	20 000		10 000
11302 BETALINGSFORMIDLING	126	-		
11403 REPRESENTASJON	2 968	4 000		4 000
11500 KURS OG ANNEN OPPLÆRING	59 236	55 000		60 000
11600 SKYSS- OG KOSTGODTGJØRELSE	33 808	30 000		30 000
11601 SKYSS- OG KOSTGODTGJØRELSE FOLKEVALGT	-	10 000		5 000
11700 TRANSP/DRIFT AV EGNE TRANSPORTMIDLER	-	-		
11850 FORSIKRINGER	1 183	2 000		2 000
11851 PERSONFORSIKRINGER (GR.LIV)	-	-		3 000
11855 FORSIKRING YRKESSKADE	1 239	5 000		5 000
11900 HUSLEIE, FESTEAVGIFTER M.V.	102 783	125 000		115 000
11950 AVGIFTER, GEBYRER, LISENSER	42 912	50 000		50 000
12000 INVENTAR OG UTSTYR	2 008	20 000		20 000
12400 SERVICE OG DRIFTSAVTALER	28 077	10 000		90 000
12700 KONSULENTTJENESTER	1 090	10 000		10 000
12701 JURIDISK BISTAND - STYRET	-	10 000		10 000
13300 KJØP AV TJENESTER - FYLKESKOMMUNEN	15 000	16 000		15 000
13500 KJØP AV TJENESTER - ANDRE KOMMUNER	25 019	75 000		55 000
14290 UTGIFTSFØRT MERVERDIGAVGIFT	56 428	-		
Sum andre kostnader	460 497	513 000		540 000
15400 AVSETNINGER TIL DISP. FONS	205 089	-		
15700 OVERFØRING TIL INVESTERINGSREGNSKAPET	3 034	-		
15800 IKKE DISP.NETTO REGNSKAPSM.MINDREFOR	33 308	-		
Overføringer/avsetninger	241 431	-		-
16208 DIVERSE	-	-60 000		-30 000
16209 ØREDIFFERANSER	-10	-		
17290 REFUSJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKA	-56 428	-		
17300 REFUSJON FRA FYLKESKOMMUNEN	-403 239	-444 000		-470 000
17500 REFUSJON FRA ANDRE KOMMUNER	-2 133 761	-2 378 000		-2 490 000
Sum driftsinntekter	-2 593 438	-2 882 000		-2 990 000
19000 RENTEINNTEKTER	-16 123	-		
Sum finansinntekter	-16 123	-		-
19300 BRUK AV TIDL ÅRS REGNSKM. MINDREFORBI	-205 089	-		
19400 BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-286 000	-140 000		-250 000
Sum disponeringer	-491 089	-140 000		-250 000
TOTALT	-	-		-

Forslag til budsjett for VIKS 2016.

Kommune	Innb.tall 1.1.2015	Grunnbeløp	Innb.tilskudd	Total 2016
Horten	26.903	80.000	242.127	320.000
Holmestrand	10.661	80.000	95.949	176.000
Larvik	43.506	80.000	391.554	470.000
Sande	9.149	80.000	82.341	162.000
Hof	3.114	80.000	28.026	108.000
Re	9.253	80.000	83.277	163.000
Andebu	5.860	80.000	52.740	133.000
Nøtterøy	21.483	80.000	193.347	273.000
Tjøme	4.962	80.000	44.658	125.000
Tønsberg	41.920	80.000	377.280	458.000
Lardal	2.463	80.000	22.167	102.000
VFK*	43.506	80.000	391.554	470.000
Sum	222.780	960.000	2.005.020	2.960.000

*Vestfold fylkeskommune betaler det samme som den største kommunen, dvs. Larvik.

Forutsetninger

1. Totale utgifter utgifter: kr. 3.240.000
2. Inntekter selskapskontroll : kr.30.000
3. Bruk av disposisjonsfond: kr. 250.000
4. Innbyggertall i eierkommunene pr.1.1.2015: 222.780
5. Fast grunnbeløp kr.80.000 pr. eier, til sammen kr.960.000, resten fordeles etter innbyggertall
6. Utgift til fordeling etter innbyggertall: kr. 3.240.000 – 960.000-250.000 - 30.000=2.000.000
7. Innbyggertilskuddet pr. innbygger: 2.000.000/222.780= kr.9,00

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:

Kontrollutvalget
Kommunestyret

Møtedato, 14.10.15

SAKSNR. 16/15 Orientering om forvaltningsrapport "Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og saksbehandling innen helse og velferdstjenestene"

Saksopplysninger:

I februar møtet bestilte kontrollutvalget en prosjektplan for "Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og saksbehandling innen helse og velferdstjenestene". Prosjektplanen ble fremlagt og behandlet i mai 2015.

Følgende vedtak ble fattet:

Det bestilles forvaltningsrapport vedrørende " Forvaltningsrevisjon av organisering, samhandling og saksbehandling innen helse og velferdstjenestene " i henhold til fremlagte prosjektplan med problemstillinger. Forvaltningsrevisjonsrapporten utarbeides av KPMG og leveres til sekretariatet med uttalelse fra rådmannen innen 16.11.15 med bruk av inntil 110 timer. Rapporten skal behandles i kontrollutvalget 02.12.2015. Kostnaden dekkes av de midler som er satt av til forvaltningsrevisjon i inngått kontrakt.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om kommunens rutiner for samhandling i faktisk ytelse av helsetjenester er med på å sikre et helhetlig tjenestetilbud, samt vurdere om saksbehandlingen er i tråd med sentrale lovkrav. Det er kommunens helse- og velferdstjenester som er gjenstand for revisjon.

Prosjektplanen har følgende problemstillinger:

1) Innenfor kommunens helse- og velferdstjenester, i hvilken grad foreligger en tydelig fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver?

- a) Ved tildeling av tjenester
- b) Ved gjennomføring/ytning av tjenester

2) I hvilken grad etterleves ansvars- og arbeidsoppgaver ved gjennomføring/ytning av tjenester?

3) I hvilken grad etterlever kommunen krav til saksbehandling i regelverkene for tildeling og yting av tjenester?

Her vil vi fokusere på følgende krav:

- a) Formalkrav til enkeltvedtak

- b) Informasjon om klagemuligheter
- c) Individuelle planer

Innstilling:

Revisors informasjon tas til orientering

Vedtak:

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget
Kommunestyret

14.10.15

SAKSNR. 17/14 **Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten "Hjemmetjenester"**

Saksopplysninger:

Forvaltningsrevisjonsrapporten "Hjemmetjenester" ble behandlet i november 2014 av kontrollutvalget.

Formålet med prosjektet var å undersøke om kommunen har et tilfredsstillende system for å sikre tildeling av tjenester i samsvar med regelverk, krav til kvalitet og økonomiske rammer.

Følgende vedtak ble fattet:

Kontrollutvalget slutter seg til Deloitte`s rapport "Hjemmetjenester" med de konklusjoner og tiltak som er beskrevet med unntak av tiltak nr. 1 og nr 6.

Kontrollutvalget har registrert at rådmannen i stor grad har fokus på området hjemmetjenesten og har igangsatt flere av anbefalingene

Kontrollutvalget vil nevne hovedområdene i tiltakene og be administrasjonen vurdere økt fokus på:

- *Utarbeide en plan for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i hjemmetjenestene.*
- *Bruk av kvalitetssystemet.*
- *Bruk av avvikssystemet*
- *Bruk av risikovurderinger*

Kontrollutvalget ber administrasjonen innen utgangen av september 2015 orientere kontrollutvalget om oppfølgingen av tiltakene.

Rapporten oversendes kommunestyret til behandling.

Administrasjonen er invitert for å orientere kontrollutvalget om gjennomføringen av tiltakene.

Innstilling:

Administrasjonens redegjørelse for oppfølging av tiltakene i forvaltningsrevisjonsrapporten "Hjemmetjenester" tas til orientering.

Vedtak:

Vedlegg sak 17/15

Tjøme kommune
Helse og velferd

Saksbehandler: Johnny Steinsvåg
Direkte telefon: 33 06 78 52
Vår ref.: 15/10118
Arkiv:
Deres ref.:

Dato: 30.09.2015

VIKS
ved Heidi Wulf Jacobsen
Revetalsgata 10
3174 REVETAL

Forvaltningsrapport hjemmetjenesten

Det vises til vedtak i K-sak 061/14 vedrørende forvaltningsrapport hjemmetjenesten. I vedtaket ber kommunestyret om at administrasjonen orienterer kontrollutvalget om oppfølging av disse tiltakene innen utgangen av september 2015.

Vedlagt følger skriftlig orientering om situasjonen på de fire områdene som kommunestyret har anmodet administrasjonen om økt fokus på.

Med hilsen

Johnny Steinsvåg
kommunalsjef

Kopi til:

Christine Norum Rødsgata 36 3145 TJØME

Vedlegg.

Orientering til kontrollutvalget om oppfølging av vedtaket vedrørende forvaltningsrapport «Hjemmetjenesten».

KS- 061 / 14 Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets anbefalte vedtak vedrørende forvaltningsrapporten «Hjemmetjenesten».

Kommunestyret har registrert at rådmannen i stor grad har fokus på området hjemmetjenesten og har igangsatt flere av anbefalingene.

Kommunestyret vil nemne hovedområdene i tiltakene og be administrasjonen vurdere økt fokus på:

- *Utarbeide en plan for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i hjemmetjenestene.*
- *Bruk av kvalitetssystem.*
- *Bruk av avvikssystem.*
- *Bruk av risikovurderinger.*

Kommunestyret ber administrasjonen orientere kontrollutvalget om oppfølgingen av tiltakene innen utgangen av september 2015.

I denne sammenhengen er «hjemmetjenesten» definert til alle tjenesteområdene under enhet Hjemmetjenester:

- Dagsenter for eldre.
- Brukerstyrt personlig assistanse.
- Hjelpemiddelmontør / sjåfør.
- Ergoterapeut.
- Hjemmesykepleien.
- Hjemmehjelpstjenesten.
- Omsorgsboligene Rødstoppen og Ekornrød.

Utarbeide en plan for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i hjemmetjenesten.

Som følge av en rekke reformer, har de kommunale helse- og omsorgstjenestene fått nye brukergrupper, med mer faglig krevende og komplekse medisinske og psykososiale behov. «Ulike reformer over tid har bidratt til at ansvar og oppgaver er blitt overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunen, uten at den medisinske kompetansen i tilstrekkelig grad har blitt bygget opp». (Omsorg 2020).

Omsorgssektoren har nå oppgaver som dekker hele livsløpet, og tallet på brukere under 67 år utgjør nær 40 % av hjemmetjenestens brukere. Dette har bidratt til en mer mangfoldig og sammensatt brukergruppe, som ofte har omfattende og langvarige behov.

Hjemmetjenestene generelt står overfor store personell- og kompetansemessige utfordringer. I Tjøme kommune er underdekning av sykepleiere merkbart, blant annet ved at responsen på stillingsutlysninger er mindre enn tidligere. Det er ikke utarbeidet spesifikke bemanningsplaner i Tjøme kommune, men behov og begrunnelse for stillinger innenfor pleie- og omsorgsområde er omtalt både i kommunens pleie- og omsorgsplan, i økonomiplaner og i årsbudsjetter. I takt med et økende antall eldre fra ca. 2020 (SSB) vil det være et betydelig behov for å øke antall årsverk i tiden som kommer.

I pleie og omsorgsplanen fra 2012 anbefales det at Tjøme kommune bør ha spesiell oppmerksomhet på rekruttering av arbeidskraft til omsorgsyrkene. Dette skyldes dels et kommende generasjonsskifte

som vil medføre behov for nyrekruttering og dels at flere og mer krevende oppgaver krever større kapasitet. I tillegg blir det pekt på at kommunen har en høy andel arbeidstakere uten fagutdanning, sammenlignet med landssnittet. Fra planen siteres: «Kommunen anbefales å øke bemanningen i hjemmetjenesten også i de nærmeste årene, og innrette denne kapasiteten slik at den i størst mulig grad fører til at brukerne senere ikke får behov for eller utsetter Institusjons- og sykehusopphold. Desto nærmere vi kommer 2020, desto mer må kommunen øke kapasiteten i hjemmetjenesten som følge av endringer i befolkningen.»

Fra Økonomiplan 2015 – 2018 siteres: «Innbyggernes behov for pleie- og omsorgshjelp bør prlmært og så langt det er forsvarlig dekkes av hjemmetjenesten; hvilket også er i samsvar med tidligere målsetting fastsatt av tidligere kommunestyre. En viktig forutsetning for å lykkes med en slik strategi er at antall årsverk styrkes i samsvar med behov for økt innsats.»

Fra Økonomiplan 2016 – 2019 siteres: «Det er sannsynlig at rekruttering av arbeidskraft kan bli vanskelig i tiden som kommer. Vi må derfor ha fokus på å være en attraktiv arbeidsgiver, både for å kunne rekruttere nye kompetente medarbeidere og beholde de vi allerede har.»

Tilsvarende formuleringer finnes også i andre økonomiplaner, i årsbudsjetter og i driftsrapporter. Sitatene viser at kommunen har betydelig fokus på området og at kapasitet drøftes hver gang rådmannen arbeider med økonomiplaner og budsjett. Behovet er godt kjent, men beslutningene og vurderingene må ses i sammenheng med alle tjenester Tjøme kommune skal levere.

Hjemmetjenester er et vidt begrep, men forvaltningsrevisjonen i 2014 avgrenset dette til enhetens ansvarsfelt og i hovedsak til tjenesteområdene hjemmesykepleie og hjemmehjelp, jf. innledningen.

Enhet hjemmetjenester har også ansvar for ergoterapitjenesten. Presset på denne tjenesten har økt betydelig som følge av intensjonene bak samhandlingsreformen. I henhold kommunestyrets økonomiplanvedtak skal tjenesten fra 2016 styrkes med ny 100 % stilling, og dette vil bidra til en positiv utvikling på området.

Samhandlingsreformen har medført mer spesialiserte oppgaver for hjemmetjenesten. Dette øker spesielt behovet for sykepleiere og den kompetansen denne gruppen har.

Som nevnt har Tjøme kommune i de senere år opplevd rekrutteringsvansker i forhold til denne gruppen. Som en konsekvens er det lokalt forhandlet frem noe bedre lønnsbetingelser enn sentrale føringer legger opp til, men det er fremdeles vanskelig å rekruttere sykepleiere, spesielt til nattvaktstillinger. Dette er spesielt merkbart i forhold til rekruttering av ferievikarer.

For å sikre en bærekraftig hjemmetjeneste med god kvalitet i fremtiden er det nødvendig å vektlegge riktig kompetanse. Utviklingen etter innføring av samhandlingsreformen har vist at spesielt sykepleiefaglig kompetanse er viktig. Sånn sett er sentral utdanningskapasitet avgjørende for at kommunen skal kunne rekruttere korrekt kompetanse til de ulike oppgaver som skal løses.

I relasjon til regjeringens satsing på området, har Tjøme kommune inneværende år blitt tildelt kr 250 000 til tiltak under Kompetanseløftet 2015. Midlene vil bli benyttet til å styrke kompetanse og fagutvikling i hele pleie og omsorgsområdet i kommunen, på bakgrunn av de behov aktuelle ledere ser for sine ansvarsområder.

Tjøme kommune bygger også kompetanse gjennom intern opplæring, samarbeid med andre kommuner og samarbeid med sykehuset. Et eksempel på intern opplæring av egne ansatte er ferdighetstrening i eget lokale som skal etableres på sykehjemmet. Økonomi til innkjøp av nødvendig utstyr er på plass. Et eksempel på samarbeid med andre kommuner er deltakelse i det interkommunale ferdighetssenteret på Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester lokalsert i Sandefjord.

Bruk av kvalitetssystem.

Kvalitet består av elementer som endres over tid og som vektlegges og vurderes ulikt, avhengig av ståsted og egne oppfatninger. Kvalitetsbegrepet er verdiladet og subjektivt på same tid, og ulike elementer kan ofte komme i konflikt med hverandre. Kvalitet handler ikke bare om effekten av behandling, men om verdighet, syn på livet, nærhet til hjem og pårørende, risiko for skade og andre utilsiktede virkninger, og ulike behandlingsmuligheter. Dette gjør at kvalitet er vanskelig å måle. (Meld.st.nr.10 (2012 – 2013))

Tjøme kommune har siden 2006 brukt Visma Omsorg Profil som arbeidsverktøy i hele pleie- og omsorgssektoren. Først ble verktøyet brukt kun i saksbehandling og som pasientenes / brukernes postjournal. Etter hvert har kommunen tatt i bruk elektronisk pasientjournal, samarbeidsverktøy, elektroniske meldinger mellom 2. linjetjenesten og kommunen, elektronisk samhandling med fastlegene, ved brukerbetalinger etc.

Profil har i tillegg en Mobil versjon. Hjemmetjenesten bruker denne versjonen i det daglige når de ansatte er hjemme hos pasientene / brukerne. Her får de opp all relevant informasjon om pasientene / brukerne på nettbrett, og kan dokumentere hjemme hos pasientene / brukerne.

Profil inneholder også et kvalitetsavviksystem. Systemet baserer seg på «Forskrift om kvalitet i pleie og omsorgstjenestene».

Formålet med forskriften er å bidra til å sikre at personer som mottar helse- og omsorgstjenester etter Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, får ivarett sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel.

Det har tatt litt tid før kommunen har tatt i bruk denne «modulen» av Profil, men nå har hjemmesykepleien startet.

Alle pasienter / brukere har journaler, hvor det er satt opp hva hver enkelt skal ha av tjenester, og på hvilke områder. Tjenestekontoret vurderer, kartlegger og fatter individuelle vedtak på tjenester. Når vedtaket er klart, lager hjemmetjenesten tiltaksplaner for pasient / bruker i samarbeid med dem. Dette som et ledd i at de skal ha forutsigbarhet og medbestemmelsesrett.

Ansatte kan da lese hva de skal gjøre hos de forskjellige, samtidig som man har en dialog om hvordan pasienten / brukeren vil ha det. De ansatte dokumenterer alltid hva som er utført i forhold til tiltaksplaner og vedtak.

Skulle man nå oppdage at pasienten / brukeren ikke har fått den hjelpen de skulle ha hatt, er det en egen «avviks» del i pasientjournalen. Dette kan for eksempel være at det foreligger feil i medikamenthåndteringen, at tilsynsbesøk er glemt, at den ansatte ikke så at pasienten skulle ha dusjet i går, at de ansatte har glemt å bestille varer eller ta ut søppel etc.

Avvikene behandles fortløpende av avdelingssykepleierne og virksomhetsleder i hjemmetjenesten. Virksomhetsleder har i tillegg tilgang til å se statistikker fra de forskjellige tjenesteområdene, for å se hvor mange avvik som er «under behandling» eller er «lukket». Ut fra dette ser man om det er områder som gjentar seg. Da lages det Risikoanalyser på avviket, og i etterkant må man kanskje evaluere eller forandre på rutiner og prosedyrer.

Risikoanalysene vurderes i samarbeid med ledergruppen i hjemmetjenesten og de tillitsvalgte. Resultatene blir tatt opp på faste personalmøter som hjemmetjenesten har hver 6. uke.

Hjemmetjenesten sender også ut Brukerundersøkelser til våre pasienter / brukere.

Brukerundersøkelsen sendes ut annethvert år og man har brukt undersøkelsen fra «En bedre kommune»

Det sendes ut en type undersøkelse til de som har tjenesten Hjemmesykepleie, og en annen til de som har tjenesten Hjemmehjelp. Beboerne i omsorgsbolgene, får besøk av en uhildet person, som hjelper til med å lese og gi svaralternativer.

Når kommunen mottar svarene fra Brukerundersøkelsene, samles ledergruppen og de tillitsvalgte for å lage en handlingsplan ut fra resultatene. Hva fungerer bra og hva må tjenesteområdene jobbe videre med.

Handlingsplanene tas deretter opp på personalmøtene, slik at forbedringsarbeidet kan fortsette.

Bruk av avviksystemet.

Hjemmetjenesten er svært opptatt av helse, miljø og sikkerhet. Tjenestene utøves i pasienten / brukeren hjem, noe som kan by på store utfordringer i forhold til tilrettelegging og fysisk og psykisk arbeidsmiljø.

Hjemmetjenesten har de siste årene benyttet QM+ til HMS meldinger. Utformingen av HMS avvikene og områdene de representerer, er blitt tilpasset våre daglige utfordringer og oppgaver.

Ansatte har nå muligheter til å melde avvik i forhold til fysisk arbeidsmiljø, i forhold til bruk av hjelpemidler, fremkommelighet og påvirkning av røyk etc. Punkter i forhold til psykososiale forhold er med, som f. eksempel truende adferd fra pasient / bruker eller pårørende, problemer i forhold til samarbeid internt i kommunen er med.

HMS avvik behandles fortløpende av virksomhetsleder. Hjemmetjenestens verneombud har tilgang på «loggen», og kan se alle meldingene. Dersom det er områder som gjentar seg, samles ledelsen og de tillitsvalgte for å se på prosedyrer og rutiner. Dersom behovet er der må prosedyrene forandres. HMS avvikene tas opp på hjemmetjenestens personalmøte hver 6. uke.

QM+ er ikke bare et avviksystem, men også et utmerket sted å legge ut informasjon. Det er et område hvor alt gjeldende lovverk ligger på link, slik at det alltid er oppdatert. Her kan alle ansatte gå inn å lese seg opp eller lete etter områder de lurer på. Her ligger også nasjonale forskrifter, retningslinjer og anbefalinger.

Tjøme kommunes reglementer, retningslinjer og prosedyrer ligger under egen fane. Interne Retningslinjer, prosedyrer og Informasjon. Samt referater og annen informasjon.

Man kan også se på hjemmetjenestens tidligere Risikovurderinger og Risikoanalyser.

I tillegg foretar kommunen en Medarbeiderundersøkelse annet hvert år. Denne kommer også fra «En bedre kommune». Alle ansatte svarer anonymt på denne brukerundersøkelsen, og ledergruppen og de tillitsvalgte lager en Handlingsplan etter resultatene. Handlingsplanen sendes til Rådmannen og til AMU.

Alle ansatte blir informert om resultatene og områder man må jobbe mer med, på de faste personalmøtene.

Bruk av risikovurderinger.

Hjemmetjenesten hadde tilsyn av Arbeidstilsynet i 2014. Man ble da anbefalt å Innføre risikovurderinger på hvert tjenesteområdet. Årsaken til det, var at enhetene i hjemmetjenesten arbeider svært forskjellig. Det ble da utarbeidet tilpassede spørreundersøkelser / vernerunder i QM+.

En spørreundersøkelse ble tilpasset Hjemmesykepleien, Hjemmehjelpstjeneste, ergoterapeut og hjelpemiddelmontør. Alle disse arbeider i pasienten / brukerens hjem, og bruker mye bil i arbeidet.

Hovedområdene i denne «Vernerunden» var:

- Kartlegging av problemområder i forbindelse med bilkjøring i tjenesten.
- Kartlegging av psykososiale forhold ved hjemmebesøk.
- Kartlegging av fysiske forhold ved hjemmebesøk.
- Kartlegging av fysiske forhold på kontorer, fellesarealer, behandlingsrom og garderobe.

Hovedområdene hadde 5 – 7 underspørsmål.

Den andre ble tilpasset de som arbeider i våre omsorgsboliger.

Hovedområdene i denne «Vernerunden» var:

- Kartlegging av psykososiale forhold.
- Kartlegging av fysiske forhold hos beboerne.
- Kartlegging av organisatoriske forhold.
- Kartlegging av fysiske forhold på omsorgsboligen, som kontorer, arbeidsrom, garderobe og uteareal.

I tillegg ble det laget en egen «Vernerunde» for de ansatte på Dagsenteret.

Etter resultatene av «vernerunden» / spørreundersøkelsen, ble det foretatt en Risikovurdering av alle tjenesteområdene. Det ble laget en Handlingsplan for de områdene som var spesielt vanskelige. Arbeidet ble utført av verneombud, tillitsvalgte og virksomhetsleder.

Det ble også bestemt at denne digitale «Vernerunden» skal benyttes en gang pr. år, med påfølgende risikovurderinger.

Line Kongshaug,
VH. Leder hjemmetjenesten.

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
14.10.15

SAK NR. 18/15 Revisor orienterer

Revisor orienterer om sitt arbeid og status høsten 2015. Kontrollutvalget blir orientert i hovedtrekk om revisors strategiplan.

Innstilling:

Informasjonen tas til orientering.

Vedtak:

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
14.10.15

SAK NR. 19/15 Referatsaker

- Finansreglementet
Vedlegg: Finansreglementet av 17.06.15
- VIKS-styremøte 03.09.15
Vedlegg: Protokoll fra styremøtet

Innstilling:

Referatsakene tas til orientering.

Vedtak:

Vedlegg, side 18/15

Sendt på E post 21.05.15

TJØME KOMMUNE

FINANSREGLEMENT

Kvalitetsikret av KPMG 20.05.2015
Kommunenr. 0723 Tjøme kommune
Org.nr. 964 952 345

Forslag til Kommunestyret 17.06.2015

1. Formål og omfang

Reglementet for Tjøme kommunes finansforvaltning fastlegger de grunnleggende prinsippene for forvaltning av kommunens plasserte midler, gjeld og øvrige finansieringsavtaler. Kommunens plasserte midler omfatter både plassering og forvaltning av ledig likviditet til driftsformål og langsiktige plasseringer.

Reglementet ble vedtatt av kommunestyret i sak xxx/15 og gjelder fra og med 01.07.2015. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode. Dette reglementet er utarbeidet i henhold til forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635) og erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Tjøme kommunes finansforvaltning.

Vedlegg 1 gir en forklaring på enkelte ord og uttrykk som benyttes innenfor finansområdet.

2. Målsetting

Kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og kan oppsummeres i følgende punkter:

- Sørge for at kommunen har likviditet til å dekke løpende forpliktelser.
- Plasserte midler skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor reglementets retningslinjer for plasseringstyper og risiko.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad for kommunen innenfor reglementets retningslinjer for låneopptak og risiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

Finansforvaltningen skal:

- Ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om optimal utnytting av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å kunne gi et best mulig tjenestetilbud.
- Sikre stor grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.
- Bidra til stabilitet og langsiktighet.

3. Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

4. Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jfr. kommunelovens §52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning. Finansielle instrumenter og/eller produkter tillates heller ikke benyttet til andre formål enn angitt i dette reglementet.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikoramme for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av Tjøme kommunes midler i verdipapirer skal skje ihht. etiske retningslinjer beskrevet under pkt 8.

5. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse skal det stilles krav om kredittrating BBB + fra internasjonalt kredittrating byrå eller tilsvarende norsk kredittrating. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 20 mill.

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning.
- b) Det skal kun plasseres i fond med lav durasjon/rentefølsomhet. Denne skal være 1 eller lavere.
- c) Ingen av fondets enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB- ("investment grade"), eller de skal være vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- d) Porteføljen i aktuelle pengemarkedsfond kan bestå av papirer med inntil 20 % BIS-vekt.
- e) Det kan ikke plasseres midler i pengemarkedsfond som inneholder industriobligasjoner, ansvarlige lån eller fondsobligasjoner.
- f) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- g) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.
- h) Det kan ikke plasseres mer enn NOK 30 mill i et enkelt pengemarkedsfond og kommunens eierandel skal ikke overstige 10 % av fondets forvaltningskapital.

For plassering av driftsmidler i norske statslån gjelder følgende:

- a) Plasseringer kan kun gjøres gjennom godkjent verdipapirmeglerforetak hvor oppgjørsrisiko vurderes å være ikke-eksisterende.
- b) Plasseringer skal kun ha en løpetid på inntil 12 mnd, med mindre særskilte forhold tilsier en lengre løpetid.

6. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

6.1 Formål og målsetning

Kommunens langsiktige finansielle aktiva består i dag av Energi- og Bufferfondet. Dette er aktiva hvor kun avkastningen kan disponeres til drift i budsjettperioden, og plasseringen har et perspektiv på 3-5 år. Forvaltningen har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Tjøme kommune et godt tjenestetilbud. Det skal benyttes profesjonelle forvaltere. Kommunen skal vurdere å benytte uavhengig kompetanse ved valg av forvaltere.

For å sikre grunnprinsippet om kommunens mulighet til å forutsigbart kunne gi et best mulig tjenestetilbud uavhengig av svingninger i markedet, skal det dersom regnskapsmessig resultat tillater det, bygges opp et bufferfond for den avkastning som overstiger den langsiktige statsobligasjonsrenten. Bufferfondet bygges opp inntil 15 % av porteføljens verdi. Størrelsen på bufferfondet er med på å avgjøre risikonivået for porteføljen.

Målsettingen med forvaltningen er å søke til enhver tid å opprettholde realverdien knyttet til langsiktig investert kapital. Uttak av midler skal fortrinnsvis skje uten at det reduserer inflasjonsjustert formuesverdi.

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene

- sikkerhet
- risikospredning
- likviditet
- avkastning

Investeringene skal skje i børsnoterte verdipapirer med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

6.2 Fullmakter

Kommunestyrets ansvar

- Forvaltningen skal skje i overensstemmelse med Kommuneleven med tilhørende forskrifter.
- Fastsette forvaltningsstrategien (risikonivå, avkastningskrav, strategisk aktivafordeling og hovedprinsippene for valg av verdipapirer)
- Gi tillatelse til andre aktiva enn de som er angitt i pkt 7.3.
- Foreta omplasseringer som skal gjøres utover min- og maksimum-rammen.

Rådmannens ansvar

- Representere kommunen mot ekstern motpart
- Gjennomføre vurdering av tildeling av porteføljeforvaltning til eksterne forvaltere
- Rapportere til formannskapet og kommunestyret om porteføljens eksponering i forhold til de fastsatte rammene i dette reglementet.
- Se til at finansielle avtaler inngås og at finansielle transaksjoner skjer innenfor rammen av dette finansreglementet.
- Taktisk aktiva allokering, dvs å gjennomføre plassering og omplassering av andeler innenfor de rammene som er spesifisert i pkt 7.3.
- Tildeling av porteføljeforvaltning til eksterne forvaltere, dvs å velge og/eller avvikle eksterne forvaltere.
- Vurdere behov, gjennomføre og tildele avtale om bistand av eksterne rådgivere.

6.3 Forvaltningsstrategi

Strategisk aktivafordeling

I tabellen nedenfor framgår kommunestyrets vedtatte langsiktige strategiske fordeling mellom aktivaklassene i form av "normal posisjon", samt minimums- og maksimumsfordeling innen hver aktivaklasse.

Aktivaklasse	Min	Langsiktig Strategi normalposisjon	Maks
Bank/pengemarked	10,0 %	15,0 %	20,0 %
Norske obligasjoner	50,0 %	72,0 %	80,0 %
Aksjefond – globale og norske	0,0 %	13,0 %	20,0%
Sum		100,0 %	

Kommunen er selv ansvarlig for å allokere midler mellom aktivaklassene i tråd med de retningslinjer som følger av tabellen.

Kommentar til tabellen over:

Kolonnen i midten angir normalposisjonen for andel av totalportefølje i % som skal være plassert i de respektive aktivaklassene. Rammene for min og maks angir frihetsgraden for allokering innen aktivaklassen.

For eksempel innen bank/pengemarked bør plasseringene normalt ligge rundt 15%. Ut i fra markedssituasjonen og risikoevne vurderes det om kommunen skal ha mer eller mindre i pengemarked/bank. Andelen bank/pengemarked kan totalt variere mellom 10% og 20% av porteføljens totale markedsverdi, osv. for de andre aktivaklassene.

Forvaltningsstruktur

Kommunen har besluttet følgende forvaltningsstruktur

Aktivklasser	Forvaltningsform
Bank/pengemarked	Bankinnskudd og/eller verdipapirfond
Norske obligasjoner	Verdipapirfond
Norske aksjer	Verdipapirfond
Utenlandske aksjer	Verdipapirfond

Plasseringen skal finne sted i verdipapirfond som står under tilsyn av myndighet eller annet behørig organ i Eu/EØS-land. Globale fond skal være klassifisert som UCITS¹ fond. Norske fond kan være "nasjonale fond" og/eller UCITS fond.

Norske renter

Det kan investeres i bankinnskudd og rentefond innenfor følgende kredittrammer:

¹ UCITS fond er fond som er underlagt UCITS direktivet. Direktivet gir føringer for hvordan fondet kan investere mht. spredning på debitorer i porteføljen etc.

Bankinnskudd/Verdipapirfond	Kredittrisiko
Bankinnskudd	<ul style="list-style-type: none">• Kommunens samlede bankinnskudd skal ikke overstige 8 % av bankens forvaltningskapital. I vurderingen av "samlede bankinnskudd" inngår også kommunens andre bankinnskudd relatert til hovedbankavtalen.• Det tillates å binde innskuddet i inntil 1 år, dog under forutsetning av at det inngås avtale om oppsigelse av bindingen med oppsigelsestid på inntil 3 mnd.
Norske pengemarkeds- og obligasjonsfond	<ul style="list-style-type: none">• BIS vekt inntil 100 %• Fondets investeringer skal være spredd på ulike sektorer for å spre kredittrisikoen. Fondet kan ikke investere i ansvarlige lån på mer enn 15% av samlet portefølje.• Det tillates å investere i rentefond med kort durasjon, 1 år eller kortere, og en veid kreditturasjon på inntil 3,5 år.• Fondets investeringsunivers skal være "Investment Grade *")

* verdipapir med rating AAA-BBB-.

Norske og globale aksjefond

Det gis anledning til å velge forvaltere med en aktiv forvaltningsstil som har dokumenterte resultater i form av høy risikojustert avkastning. Porteføljen skal være spredd på ulike sektorer og geografiske regioner. Globale aksjer valutasikres normalt ikke.

Finansielle derivater

Det tillates å investere i verdipapirfond som benytter derivater for å effektivisere forvaltningen. Verdipapirfondets rammer for bruk av derivater fremgår av prospektet. Det forutsettes at markedsrisikoen ikke økes utover det den ville vært ved direkte investeringer i de underliggende verdipapirene.

Valutainstrumenter kan kun benyttes i sikringsøyemed.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i

Kommunelovens § 50 om låneopptak. Rådmannens fullmakt innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.2. Valg av låneinstrumenter, tidspunkt for og gjennomføring av låneopptak

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån tas primært opp som serielån (like årlige avdrag), men kan også – dersom det er behov - tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Tidspunkt for låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser og i tråd med reglene for offentlige anskaffelser. Det gjøres unntak fra denne regelen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken). Det mest kostnadseffektive tilbudet sett over hele lånets levetid skal velges.

7.3. Valg av rentebindingsperiode, bruk av sikringsinstrumenter og spredning av låneopptak

Formålet med forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler er, innenfor ønsket risikonivå, å skaffe kommunen finansiering til gunstigst mulig betingelser.

Kommunen bør redusere sin sårbarhet for endringer i renten ved å binde renten på deler av sine lån. Dette kan over tid gi høyere rentekostnader, men vil gi kommunen mer stabile utgifter. Rentebindingene skal utløpe på forskjellig tidspunkt, slik at ny binding blir spredd over tid.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 5 år.
- c) Minimum 30 % av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år), minimum 35 % skal ha fast rente, mens resterende (35%) skal vurderes ut i fra markedssituasjonen. Ved beregningen holdes lån til VAR-området utenfor. Lån til VAR-investeringer skal alltid ha flytende rente.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å

endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen. Det skal kun benyttes større banker som motpart ved slike kontrakter. Låneopptak i utenlandsk valuta er ikke tillatt.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

8. Etske retningslinjer

Alle Tjøme kommunes avtalepartnere som omfattes av finansreglementet, skal ha etiske retningslinjer tilsvarende de som gjelder for Statens Pensjonsfond utland. Det er Tjøme kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9. Rapportering og kontroll

Formålet med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt.

Ved årsavslutningen av kommunens samlede regnskaper skal disse inneholde en egen redegjørelse for hvordan kommunens finansportefølje har blitt forvaltet i det aktuelle regnskapsåret.

I tillegg skal rådmannen rapportere hvert tertial (pr. 30. april og 31. august) til formannskapet og kommunestyret. Rapporten skal inneholde:

- Oversikt over gjeldens fordeling på lånenes type, renteutvikling og låneinstitusjon.
- Oversikt over plassering av ledig likviditet (markedsverdi) med fordeling på aktivaklasse og vilkår
- Oversikt over plassering av langsiktig finansiell aktiva (markedsverdi) med fordeling på aktivaklasse og vilkår. Porteføljens utvikling og risikoeksponering beskrives.
- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.
- Status i forhold til etiske retningslinjer.

Ved vesentlige endringer i finansmarkedene som gjør det nødvendig å foreta store tilpasninger av finansporteføljen, skal formannskapet orienteres på førstkommende møte.

10. Avvik og kvalitetssikring

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er vesentlig, skal rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom slike tiltak innebærer salg av finansielle instrumenter eller endring av avtaleforhold, skal dette gjennomføres på en slik måte og med et tidsperspektiv slik at kommunen ikke påføres ytterligere finansiell risiko eller økonomiske tap som følge av ikke-tidsriktig avhendelse.

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Vedlegg 1 - Forklaring på enkelte ord og uttrykk.**Aksje.**

Et verdipapir som forteller at eieren av verdipapiret eier en andel av et aksjeselskap. Verdien på en aksje tilsvarer verdien i dag av all nåværende og fremtidig inntjening i aksjeselskapet delt på antall andeler. Endringer i forventet fremtidig inntjening i selskapet vil påvirke aksjeverdien.

Aktivaklasse.

Betegnelse på de ulike hovedalternativene for plassering av penger. Norske aksjer, norske obligasjoner og kortsiktige plasseringer i pengemarkedet.

Allokeringsfond.

Betegnelse på et produkt som benytter en aktiv dynamisk investeringsstrategi til å vekte opp og ned i aksjer i forhold til forvalters markedssyn (såkalt "market timing").

BIS-vekt

Bank of international settlements (BIS) har satt opp retningslinjer for hvordan en skal risikovekte en låntager. Skalaen går fra 0% til 100%, der 0% er lavest. Staten er vektet 0%, mens kommuner og banker er vektet 20%. Industriselskaper er vektet 100%. Det samme er kommunerelaterte lån dvs. selskap, stiftelser og andre som tar opp lån med kommunal garanti.

BIS-vekten forteller hvor stor andel av eksponeringen som skal inngå i beregningsgrunnlaget for kapitaldekningen. Ved 20 % BIS vekt skal 20 % av eksponeringen regnes inn i beregningsgrunnlaget og bank/finansinstitusjon må deretter ha minimum f.eks 15 % av dette som egenkapital.

Debitor.

En person, bedrift, institusjon etc. som har lånt penger enten direkte i en finansinstitusjon (oftest bank) eller via obligasjons- eller sertifikatmarkedet.

Derivater.

En finansiell kontrakt hvor verdien avhenger av verdien til en underliggende variabel på et fremtidig tidspunkt. Derivater med priser på finansielle aktiva, råvarer som underliggende variabel er definert som finansielle instrumenter i verdipapirhandelloven. Opsjoner og terminkontrakter er eksempler på derivater.

Durasjon.

Kan beskrives som løpetid på et rentepapir eller på rentepapirene i en portefølje. Lang durasjon innebærer større svingninger i porteføljens verdi ved renteendringer.

Eksempel: Ved en rentefølsomhet på 3, vil en rentenedgang på 0,5% gi en kursoppgang på 1,5%. Også kalt modifisert durasjon.

Jo høyere verdi desto mer følsom er porteføljen for forandringer i markedsrenten.

Finansielle aktiva.

Oftest verdier i verdipapirer og bankinnskudd, i motsetning til *realaktiva* som bygninger, maskiner, biler, innbo etc.

Finansinstrumenter.

Obligasjoner, sertifikater, verdipapirfond, aksjer men også avtaler om sikring av rentefastsettelser frem i tid, avtale om valutakurser mm. Slike avtaler gjøres oftest mellom en kunde og en bank for å binde forpliktelser frem i tid.

Hedgefond.

Et fond som investerer i ulike finansielle instrumenter for å skape meravkastning uten å påta seg tilsvarende høy markedsrisiko (såkalt alpha avkastning). Et fond som benytter mange under-fond som hver har sine egne strategier kalles Multi- Strategi Hedgefond (s.d.).

Langsiktig avkastning.

Den avkastningen som en måler over lang tid, som regel 3 – 5 år. Aksjer gir erfaringsmessig høyest avkastning i forhold til avkastning på plasseringer i pengemarkedet og obligasjonsmarkedet. Kortsiktig kan avkastningen på aksjer gi lav eller endog negativ avkastning.

Likvide midler.

Lett omsettelige verdier, ofte penger, bankinnskudd, pengemarkedsplasseringer, fondsplasseringer eller aksjer som er enkle å kjøpe og selge - omløpsmidler.

Løpetid.

Tiden frem til et verdipapir forfaller til betaling, med andre ord tiden frem til lånet (som verdipapiret representerer) skal tilbakebetales av den som har lånt pengene.

Markedsrenten.

Markedsrenten er renten på ulike plasseringsformer i pengemarkedet og obligasjonsmarkedet. Renten på statslån, som er renten staten betaler for sine lån, er den laveste renten i markedet, Det er etablert en "markedsrente" for statslån med ulike løpetider, f.eks. 3 måneder, 1 år, 3 år osv. Når man bruker begrepet "variasjon i markedsrenten", menes det som regel at renten for statens lån av ulike årsaker endres. Dette fører til en umiddelbar endring i renten på alle andre verdipapirer.

Markedsverdi.

Den verdien som det er mulig å kjøpe eller selge et eller flere verdipapir til. Markedsverdien av f.eks. en aksjeportefølje, er den verdien i kroner som en eller flere kjøpere er villige å betale for aksjene. For børsnoterte verdipapirer vil markedsverdien kunne finnes ved å ta utgangspunkt i børskursen.

Obligasjon.

Rentebærende verdipapir som oftest notert på en børs som i Norge er Oslo Børs. Bevis på at man har lånt ut penger til en bedrift, staten, kommune eller andre. Obligasjonens løpetid skal være lenger enn 12 måneder når den legges ut for salg. Det er mest vanlig at renten på obligasjonen utbetales til obligasjonseier en eller flere ganger årlig. Når det generelle rentenivået går opp, synker verdien på obligasjonen og motsatt når det generelle rentenivået går ned.

Obligasjonsmarked.

Organisert marked for obligasjoner som gir rente lenger enn ett år. Renten i obligasjonsmarkedet påvirkes blant annet av renten på statsobligasjoner.

Optimalt låneopptak.

Når en bestemmer seg for å ta opp et lån, søker en å fastsette perioden for rentebetingelser avhengig av forventninger til fremtidig renteutvikling. Venter en f.eks. at rentene skal falle, kan det være fornuftig å fastsette rentebetingelsene for en kort periode for å kunne få stadig lavere rentekostnad. Venter en høyere renter, kan det være fornuftig å fastsette rentebetingelser for en lang periode for å unngå negative overraskelser gjennom stadig dyrere lån (høyere renter).

Pengemarked.

Organisert marked for bankinnskudd og verdipapirer (først og fremst sertifikater) som gir rente opp til et år. Renten i pengemarkedet påvirkes blant annet av rentefastsettelsen i sentralbanken.

Pengemarkedsfond.

Pengemarkedsfond er et rentefond som investerer i rentebærende verdipapirer med løpetid inntil et år, dvs hovedsakelig sertifikater, obligasjoner med under et års gjenstående løpetid og bankinnskudd.

Med sin kortsiktige natur, vil pengemarkedsfond ha lav renterisiko og brukes for andelseierne ofte som et supplement/alternativ til bankinnskudd.

Portefølje.

Plasseringsportefølje; en samling av flere verdipapirer f.eks. flere ulike obligasjoner og sertifikater, evt. obligasjoner, sertifikater og aksjer. Ved plassering i verdipapirfond, plasseres pengene i en ferdig portefølje. En bruker også begrepet portefølje om plassering i ulike fond.

Låneportefølje; en debitors samlede lån. For en kommune ofte bestående av lån fra bank, lån i sertifikatmarkedet og obligasjonslån.

Rating. (kredittvurdering)

Rating betyr rangering og står for det å rangere kredittkvaliteten på et gjeldsinstrument. Internasjonalt er det egne ratingbyråer som gjennom grundige analyser utarbeider slike ratinger. De mest kjente er Standard & Poors (S&P) og Moodys.

Det er en arbeidskrevende og kostbar prosess for en låntager eller bedrift å få sin gjeld rated av en av de to ovenstående byråene. I Norge er det derfor ikke mange låntagere som har slik internasjonal rating. I Norge lager enkelte banker og meglerhus sine egne lokale ratinger som er gratis for låntager og som brukes i bankens eller meglerhusets markedsføring av den enkelte låntagers lån.

Rentebytteavtale (SWAP)

En renteswap er en kontrakt mellom to parter om bytte av rentebinding. En slik avtale kan innebære bytte av lang, fast rente (swaprenten eller ens egen oppnådde innlånsrente) mot kort pengemarkedsrente (for eksempel 3 eller 6 måneders NIBOR rente +/- en margin) eller omvendt (kort pengemarkedsrente +/- en margin mot lang swaprente). Swaprenten og/ eller NIBOR marginen fastsettes gjerne slik at nåverdien av kontrakten er null ved inngåelse. Nåverdien av fastrentebetalningene er derfor lik nåverdien av de forventede rentebetalningene basert på den korte rente. Etter at kontrakten er inngått vil markedsverdien av kontrakten variere med endringen i markedsrenten.

Rentefølsomhet.

Et verdipapirs rentefølsomhet viser verdiendringen i et verdipapir ved en endring i markedsrenten. Som regel regner man ut hvor stor endringen i verdien blir om renten endrer seg med 1 % poeng. Man regner også ut rentefølsomheten for hele porteføljen. Dette kalles porteføljens gjennomsnittlige rentefølsomhet. Durasjonen (s.d.) gir et tilnærmet uttrykk for rentefølsomheten. Dersom et lån har en durasjon på 5 år vil markedskursen på obligasjonen øke med tilnærmet 5% ved 1% fall i markedsrenten for denne type obligasjoner.

Verdipapirer med lang varighet (durasjon) har stor rentefølsomhet og er utsatt for store verdiendringer ved renteendringer. I tider med fallende rentenivå øker obligasjonenes kursverdi og da mest for de med lang løpetid og vise versa.

Risiko.

Defineres som sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal inntreffe multiplisert med konsekvensene det vil få om en slik hendelse inntreffer.

Sertifikat.

Rentebærende verdipapir med kortere løpetid enn 12 måneder på utleggelsestidpunktet. Fungerer i praksis som en kort obligasjon.

Soliditet.

Sier noe om (som oftest) et selskaps evne til å motstå tap. Jo mer solid, jo større tap kan lides uten at driften i selskapet settes i fare.

SRI (Social Responsible Investments).

En aksje investeringsstrategi som tar hensyn til hvor mye av en bedrifts virksomhet som kan relateres til områder som kan oppfattes som uetiske. F.eks. produksjon av landminer, tobakk, bruk av barnearbeid vil mange hevde er uetisk produksjon. Strategien innebærer at aksjer som ikke tilfredsstiller visse etiske minimumskrav blir valgt vekk som mulig investeringer.

Standardavvik.

Måler avviket til månedsavkastningen i forhold til gjennomsnittsavkastningen. Det gjennomsnittlige avviket fra gjennomsnittsavkastningen (Medianen) for 2/3 av månedsobservasjonene (omregnet til årlig rate) kalles standardavviket og benytte som et mål på risikoen. Jo større standardavvik jo større er risikoen for at avkastningen fremover vil avvike i fra gjennomsnittsavkastningen.

Varighet.

Ved en renteoppgang faller verdien av en obligasjon. Dette verdifallet er tatt igjen etter en tid fordi renteutbetalingene fra obligasjonen kan plasseres til en høyere rente. Denne tiden betegnes varighet. Et annet begrep for varighet er durasjon. Jo høyere varighet jo større verditap ved en renteoppgang.

Verdipapirfond.

En formues samling der flere innskytere har gått sammen for å la sine penger forvaltes i fellesskap. Verdipapirfondet forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Innskyterne plasserer pengene i verdipapirfondet som tar et forvaltningshonorar for å administrere fondet. Det investeres hovedsakelig i norske aksjefond, obligasjonsfond og pengemarkedsfond.

Volatilitet.

Statistisk begrep for den relative grad kursen på et verdipapir går opp eller ned. Dette beregnes ved å kalkulere standardavviket av de daglige endringer i kursen på verdipapiret. Begrepet forteller hvor kraftig et verdipapir eller et verdipapirmarked fluktuerer over tid.

VPS (Verdipapirsentralen)

Verdipapirsentralen VPS AS er et norsk allmennaksjeselskap med konsesjon til å registrere rettigheter til aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med rettsvirkninger etter verdipapirregisterloven. Selskapet foretar avregning og oppgjør for handel med finansielle instrumenter i det norske verdipapirmarkedet. I tillegg tilbyr VPS AS en rekke tjenester i forbindelse med emisjoner, utbytteutbetaling mv. ovenfor selskaper som er registrert i VPS.

Årlige verdisvingninger.

Ofte vil verdien på pengeplasseringer svinge i det korte perspektiv. Det er vanlig å snakke om årlige verdiendringer eller svingninger som sier hvor mye verdiene svinger i løpet av et år (se over om langsiktig avkastning). Ofte måles dette som et standardavvik (s.d.)

Sendt på E-post 21.05.1

TJØME KOMMUNE

**VURDERING
AV
FINANSREGLEMENT**

20. mai 2015

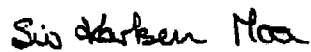

SAMMENDRAG

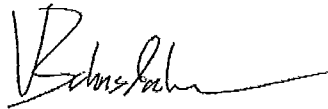
Tjøme kommune ønsker gjennom denne rapporten å få en vurdering av om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommuneloven og forskrift om kommuners og fylkeskommunes finansforvaltning. Etter vår vurdering er kravene som følger av Kommunelovens § 52 og finansforskriftens §8, annet ledd ivaretatt.

Våre vurderinger og konklusjoner, samt grunnlaget og premissene for disse, fremgår av rapportens hoveddel og vedlegg. Vi presiserer at vår gjennomgang kun har omfattet finansreglement mot lovkrav og god praksis og ikke faktisk etterlevelse.

Tønsberg, 20. mai 2015

Siv Karlsen Moa
Statsautorisert revisor

Vegard Bøhnsdalen
Senior Associate

1. BAKGRUNN OG MANDAT

1.1 Bakgrunn

Som følge av Kommunelovens § 52 og finansforskriftens §8, annet ledd er Tjøme kommune pålagt å få en uavhengig kvalitetssikring av reglement og tilhørende rutiner for finansforvaltning. Dette oppdraget tar sikte på å gjennomføre en slik gjennomgang.

1.2 Mandat

Tjøme kommune har bedt revisor gjennomføre en vurdering av om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommuneloven og forskrift om kommuners og fylkeskommunes finansforvaltning. Det henvises til engasjementsavtale og konkurransegrunnlag for avtale om revisjonstjenester.

2. FAKTABAKGRUNN

Finansforvaltningen i Tjøme kommune tar sikte på å utarbeide et finansreglement som skal bli vedtatt av kommunestyret 17.6.2015. Reglementet fastlegger de grunnleggende prinsippene for forvaltningen av kommunens plasserte midler, gjeld og øvrige finansieringsavtaler.

3. METODIKK

Våre vurderinger er basert på gjennomgang av dokumentene:

- Finansreglement
- Rutiner for finansforvaltningen

Det er på basis av mottatt dokumentasjon gjennomført:

- Vurderinger av Finansreglement og tilhørende rutiner for finansforvaltning opp mot relevante lov- og forskriftskrav

4. VURDERINGSKRITERIER

Vi har vurdert rutinen opp mot de bestemmelser som fremgår av Kommunelovens § 52, samt

bestemmelsene i FOR 2009-06-09 nr 635: Forskrift om kommuners og fylkeskommunes finansforvaltning. I tillegg har vi lagt vekt på det generelle kravet om "betryggende kontroll" som følger av Kommunelovens §23 nr 2 og de retningslinjer som fremgår av merknadene til forskriften.

Videre har vi vurdert reglement og rutiner i forhold til vår generelle kunnskap om "god praksis" for kommunal finansforvaltning.

5. PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNINGER

5.1 Problemstillinger

Vi har vurdert regelverk og rutinen for finansforvaltningen i Tjøme kommune i forhold til følgende problemstillinger:

- Tilfredsstillt reglement og tilhørende rutinen for finansforvaltningen de krav til som følger av Kommuneloven og forskriften (Forskrift om kommuners finansforvaltning §8) og fremstår innholdet i kommunens beskrivelse av finansforvaltning for øvrig som hensiktsmessig?

5.2 Avgrensninger

Vår gjennomgang har, i samsvar med mandatet, kun omfattet en kvalitetskontroll av reglement og tilhørende rutiner for finansforvaltning. Vårt oppdrag har ikke omfattet noen vurdering eller testing av i hvilken grad finansreglementet og rutinen faktisk er implementert og etterlevet.

Vår vurdering av reglementet i forhold til risikorammer har kun omfattet en vurdering av om reglementet etablerer nødvendige og relevante rammer. Vi har i våre vurderinger ikke tatt stilling til om de foreslåtte beløpsgrenser er hensiktsmessige og forsvarlige eller ikke.

6. VURDERING AV REGLEMENT MED TILHØRENDE RUTINER

6.1 Vurderinger

Det foreliggende forslaget til nytt finansreglement trekker opp de overordnede prinsipper og formål med finansforvaltningen i kommunen. Videre trekker reglementet opp overordnede føringer for organiseringen og gjennomføringen av finansforvaltningen, rapporteringskrav, fullmaktsdelegering, samt rammer for hhv plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, forvaltning av gjeldsporteføljen og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål.

Lovkrav på området forbyr kommuner å ta vesentlig finansiell risiko. Finansreglementet gir kun anledning til å plassere overskuddslikviditet som bankinnskudd, pengemarkedsfond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og norske statslån. Videre fremgår det at alle plasseringer skal gjøres i norske kroner. Det er vår vurdering at rammene tilsier at kommunen har en lav risikoprofil og således er i henhold til lovkravene.

Videre har vi vurdert følgende punkter opp mot kravene i Kommuneloven og tilhørende forskrift:

- Hensiktsmessigheten av arbeidsdelingen mellom risikotakning, risikomåling og kontroll, samt tilhørende rutiner på området
- Rutiner for vurdering, håndtering og rapportering av finansiell risiko.
- Retningslinjer og rutiner for fullmaktsdelegering.
- Rutiner for avdekking, oppfølging og rapportering av avvik.

Rutinene henviser til kommunens 'Finansreglement' for vurdering av risikotakning og håndtering av finansielle instrumenter på flere områder. Således er det bygget en klar forbindelse til finansreglementet.

Reglementet og rutineene dekker de sentrale områdene fullmakter, kontroll, rapportering og operasjonell gjennomføring.

Finansreglementet og de tilhørende rutiner bygger på et grunnleggende prinsipp om arbeidsdeling mellom utførende, kontrollerende og rapporterende funksjoner. Slik fullmaktstrukturen for delegering av ansvar og godkjenning av transaksjoner fremstår, virker den noe sårbar. Slik vi forstår rutinebeskrivelsen har kun rådmann fullmakt til å signere på en handel. Deretter står økonomisjef for utføring av handelen med tilhørende risikovurdering. I utgangspunktet kan dette medføre nøkkelpersonrisiko. Vi anbefaler å oppfatning av god praksis er at det utarbeides en tydeligere fullmaktsoversikt der det fremgår hvem som har fullmakt til å signere på ulike handler. Videre anbefaler vi at handler over en viss størrelse må signeres av to personer for å være gyldig. Men basert på en vurdering av bemanningssituasjonen og størrelsen på administrasjonen i Tjøme kommune anses dagens løsning som tilfredsstillende.

Kravene til internkontroll dekkes under 'Rutine for Finansforvaltningen' i kapittel 6. Den praktiske vurderingen av de ulike risikofaktorene gjøres av Økonomisjef ved gjennomføring av handler. Med dagens enkle sammensetning av finansaktiva fremstår kontrollen som hensiktsmessig.

Eksemplet på stresstest som benyttes for vurdering av effekten av markedsendringer er noe vanskelig å tolke basert på oversendt dokumentasjon. Det fremgår i finansreglementet at kommunenes finansielle aktiva testet ved å utsette porteføljen for 1% endring i rentebanen. I tillegg til at det årlig testes for maksimal utnyttelse av rammene. Minimumsfunksjonaliteten for test av låneopptak bør tillate testing av effekt på årlig regnskapsmessig rentekostnad som følge av endringer i rentenivå. For aktiva bør det kunne testes for regnskapsmessig effekt som følge av verdifall på underliggende aktiva. Så lenge modellen møter minimumskravene til funksjonalitet fremstår den som hensiktsmessig med dagens enkle

forvaltningssituasjon med kun kortsiktige plasseringer.

Ut i fra oversendt dokumentasjon fremstår stresstest for testing av maksimal utnyttelse av rammer som noe enkel. Vi kan ikke se forutsetningene som ligger til grunn ved stresstesting av kommunens finansielle aktiva og passiva. Blant annet bør det tas hensyn til for eksempel kredittspreader eller korrelasjoner mellom ulike verdipapirer som ligger til grunn for beregningene. Med mindre denne funksjonaliteten ligger i modellen vil vi anbefale at den oppdateres. Vi kan videre anbefale at Finanstilsynets Stresstest I for forsikrings-selskaper brukes som grunnlag for en eventuell ny modell.

Basert på samtaler med økonomisjef er det avdekket noen punkter i rutinene som følges opp nærmere:

- Rutinene skisserer en gjennomføring av låneopptak som ikke er kompatibel med «forskrift for offentlige innkjøp».

- Det utarbeides ikke en «stresstest» årlig slik som rutinen tilsier, men hver måned mottar Tjøme kommune en rapport fra DNB som også omtaler risiko og benchmarking.
- Rutinene for finansforvaltning har ikke blitt gjennomgått og oppdatert årlig slik det er lagt opp til.

6.2 Konklusjon

Med bakgrunn i ovenstående er det vår vurdering at dagens regelverk og tilhørende rutiner fremstår som hensiktsmessig hensyntatt av grad av kompleksitet i dagens finansforvaltning. Vurderingen er gjort opp mot kommunens Finansreglement og tilhørende rutiner og de krav som følger av Kommune-lovens §52 og Forskrift om kommuners finansforvaltning.

Vedlegg sak 19/15

STYRET

MØTEPROTOKOLL

Dato: 03.09.2015

Møtested: Vestfold Vann IKS, Eidsfoss

DISSE MØTTE:

Jan Nærnes, styreleder, Horten
Harald Haug Andersen, nestleder, Tønsberg
Anders Assev, medlem, Lardal
Gunnar Akerholt, medlem, Hof
Jon Henrik Grindlia, medlem, Andebu
Terje Fuglevik, medlem, Nøtterøy
Kjetil Holm Klavenes, medlem, VFK
Hanna Therese Berg, medlem, Holmestrand
Live G. Jetlund, varamedlem, Larvik
Dag Erichsrud, varamedlem, Tjøme

FORFALL:

Tone Helgesen, medl., Sande
Frode Hestnes, medl. Re
Anne Marie Indseth, medl., Tjøme
Ingar Døler, medl. Larvik

DESSUTEN MØTTE:

Heidi Wulff Jacobsen	rådgiver VIKS, observatør
Gaute Hesjedal	rådgiver VIKS
Ragnar Lindås	ordfører Hof
Orrvar Dalby	daglig leder VIKS, sekretær

MØTELEDER: Styreleder Jan Nærnes

Møtet satt kl. 17.00. Det framkom ingen merknader til innkalling og saksliste.

Ordfører i Hof, Ragnar Lindås, ble spesielt ønsket velkommen.

Under den faglige delen ga daglig leder Tanja Breyholtz, Vestfold Vann IKS og leder for lekkasjeavdelingen Roy Bjelke, en grundig og interessant orientering om selskapet og svarte på spørsmål fra styret. Orienteringen ble avsluttet med en befaring av anlegget på Eidsfoss.

Følgende forvaltningsprosjekter ble presentert:

Hof: Forvaltningsrevisjonsprosjektet «Rutiner for kritikkverdige forhold i virksomheten»

VFK: «Kulturarv»

Foreløpig rapport fra Vestfold kommunerevisjon om anbudsprosessen for utbygging av Fylkeshuset.

Saksliste:

09/15 Godkjenning av protokoll fra forrige møte 19.mars 2015

Vedtak:

Protokoll fra styremøte 19.03.2015 godkjennes.

10/15 Regnskapsrapport 2 -2015 (jan-juli)

Daglig leder redegjorde for hovedpunktene i regnskapsrapporten og svarte på spørsmål.

Vedtak:

Styret tar regnskapsrapport for VIKS for perioden januar-juli 2015 til etterretning.

11/15 Forslag til godtgjørelse for leder og styremedlemmer i 2016.

Styreleder fremmet flg. forslag: «Dagens satser opprettholdes».

Terje Fuglevik foreslo at satsene ble økt med 10%.

Styret fattet med 8 mot 2 stemmer slikt

Vedtak:

Dagens satser opprettholdes.

2 stemmer ble avgitt for Terje Fugleviks forslag.

12/15 Forslag til budsjett for VIKS 2016

Saken ble behandlet.

Kjetil Holm Klavenes fremmet flg. forslag: Sekretariatet i VIKS tegner medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) med årskontingent kr.6.500.

Vedtak:

1. Styret for VIKS vedtar det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2016 med en total kostnadsramme på kr.3.240.000.
2. Fordeling av driftskostnadene på medlemmene skjer i samsvar med vedlagte forslag.
3. Administrasjonen gjør en vurdering av forslaget om å tegne medlemskap i FKT. Arbeidsutvalget får fullmakt til å avklare saken.

13/15 Orientering om nytt elektronisk sak-arkivsystem for VIKS

Daglig leder ga en redegjørelse om hovedpunktene i saken.

Vedtak:

Styret tar daglig leders redegjørelse om innkjøp av nytt elektronisk sak/arkivsystem til orientering.

14/15

VIKS orienterer

Daglig leder orienterte om flg. saker:

- VIKS har tidligere vært omfattet av Vestfold fylkeskommunes forsikringsavtale med KLP om yrkesskedeforsikring. Fylkeskommunen har ønsket å gå vekk fra denne ordningen, og VIKS har inngått direkte avtale med KLP.
- Opplæringskonferansen for nye kontrollutvalg. Det er gjort en vurdering av mulighetene for å holde denne noe tidligere, jfr. styrets vedtak i møte 19.mars d.å. På grunn av sen konstituering i en del kommuner, ønsker sekretariatet å opprettholde opprinnelig dato 30.november 2015.

Vedtak:

Daglig leders redegjørelse tas til orientering.

15/15

Organisering og sammensetning av styret i VIKS – evt. vedtektsendring

Styreleder orienterte om bakgrunn for saken.

Vedtak:

Styret vedtar at § 7, 1.ledd i vedtektene for VIKS gis følgende tillegg: «Styrerepresentanten bør fortrinnsvis være kontrollutvalgsleder». Styret ser på dette som en mindre endring i vedtektene, jfr. §15.

16/15

Referater.

- Rapport fra representantskapsmøte i Vestfold Vann IKS 21.05.2015.
- Rapport fra representantskapsmøte i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS 05.05.2015.

Vedtak:

Referatene tas til orientering.

17/15

Eventuelt

Styreleder orienterte om at han i neste møte i Horten KU vil ta opp problemstillingen med svinn hos brukere av hjemmetjenester og på institusjoner.

Styreleder anbefalte at det blir utarbeidet en kortfattet orientering om valgordningen, og at den distribueres til kontrollutvalgene i forkant av neste valg.

Styreleder takket av for et godt samarbeide med styret gjennom hele valgperioden siden dette var styrets siste møte før nyvalg til kontrollutvalgene.

Harald Haug Andersen takket av styreleder med blomster og ord fra ansatte og styret for godt utført arbeid helt fra etableringen av VIKS som eget selskap.

Alle vedtak var enstemmig, bortsett fra sak 11/15.

Møtet slutt kl. 1900.

Etter møtet markerte styret avslutningen på valgperioden med middag på Gamle Eidsfoss Kro. Ordfører i Hof, Ragnar Lindås, holdt et spennende kåseri om Hof kommune i fortid og nåtid, og spesielt historien til Eidsfoss. Han orienterte også om status i arbeidet med kommunereformen.

Revetal, 04.09.2015
for styreleder av VIKS, Jan Nærnes

Orrvar Dalby
daglig leder av VIKS

Sendt til:
Medlemmer
Varamedlemmer
Ansattes representant
Fylkesordfører/Ordførere

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Saksbehandler: Heidi Wulff Jacobsen

Saksgang:
Kontrollutvalget

14.10.15

SAK NR. 20/15 Eventuelt